

Jernbanestasjonen i sentrum

Stasjonsbygningen i 1912. Foto: Finn Feyling/DF

Den sørlige endestasjonen på [Jærbanen](#) ble lagt på [Arenes](#) ved Egersund sentrum. Eiendommen ble innkjøpt for 7 000 spesidaler.

Hovedbygningen på gården, [Nesgård](#), ble tatt i bruk som stasjonsbygning. Ikke fordi det var spesielt hensiktsmessig, men fordi det sparte statsbanene for å bygge en ny stasjonsbygning. Ellers ble stasjonen opparbeidet med pakk- og godshus, et pakkehus med plattform, svingskive, lokomotivstall med smie og vanntårn som fikk sin forsyning fra [Egersund vannverk](#). På kaien ble det reist en svingkran.

Plan over det nye stasjonsområdet i sentrum. NSB Kartarkiv/Statsarkivet i Stavanger

Ved [Flekkefjordbanens](#) åpning i 1904 ble stasjonen liggende på et sidespor til denne, men togene i begge retninger var nedom byen før de fortsatte mot sine mål. Den nye situasjonen medførte nye sporplan som igjen krevde nye bygninger. Stasjonsbygningen var nedslitt, og lå dessuten slik til at den ikke passet med den nye sporplanen. Jernbanens egen arkitekt, Paul Armin Due, fikk derfor i oppdrag å tegne en ny stasjonsbygning. Han presenterte tegninger av et toetasjes monumentalt murbygg i desember 1904 og 1. mai 1906 ble bygningen høytidelig åpnet.

Stasjonsområdet i 1930-åra. Foto: DF

Da det ble klart at [Sørlandsbanens](#) gjennomføring ville bety at jernbanestasjonen måtte flyttes til [Eie](#), så byens myndigheter store muligheter for å utvide sentrumsarealet betydelig, og i 1939 ble det satt i gang arbeid med [Regulering av stasjonsområdet](#), en planleggingsprosess som skulle vare helt til 1967 før den kunne ansees som ferdig.

Flytting av Egersund jernbanestasjon fra sentrum til Eie fant sted 1. mai 1944, den dagen [Sørlandsbanen](#) formelt ble åpnet. Men stasjonen i sentrum hadde fortsatt godsekspedisjon, mens billettsalg til persontrafikken foregikk på toget. 25. september 1952 var det imidlertid slutt. Da åpnet den nye godsstasjonen på Eie, og toget som hadde trafikkert den 1,1 km lange strekningen mellom den gamle og den nye stasjonen, [Eiegubben](#), hadde gått sin siste tur.

Stasjonsbygningen fra 1906 fikk et noe lengre liv og tjente ulike formål. Den ble rutebilstasjon, og blant annet rommet den en tid øvingslokale for [Egersunds Mandssangforening](#) og [Egersund Musikkorps](#), noe som ga den tilnavnet **Tonehuset**. Men allerede i 1967, gjennom en [reguleringsplan](#) for det gamle stasjonsområdet som kommunestyret godkjente dette året, var det klart at bygget skulle rives. Det skjedde imidlertid ikke før 8. april 1980. Men det skjedde raskt og effektivt: på oppdrag fra kommunen startet Bertelsen & Garpestad arbeidet om morgenen, og når dagen var omme var bygningen borte¹⁾. Hvordan det skjedde, kan du få et lite glimt av her²⁾:

<html><iframe width=«560» height=«315» src=«https://www.youtube.com/embed/yc6ROe_qHbE» frameborder=«0» allow=«autoplay; encrypted-media» allowfullscreen></iframe></html>

1)

Kilder: Egil Harald Grude: Egersund byhistorie, B1 s. 266ff; Harald Hamre: Egersund byhistorie, B2 s. 172 ff; NSB Datablad: Sørlandsbanen, Kristiansand – Stavanger; Dalane Tidende 9. april 1980

2)

Tonehuset i Egersund rives. Film: Bjørn Kvasheim

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
 PDF produsert 30.05.2026 10:19.
 Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
 Dalane Folkemuseum
 Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>